

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610162985
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

04 Ağustos 2020

.../.../2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (5 Adet- 5 Sayfa)
- Cevap Yazısı (41 Adet, 85 Sayfa)

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN RIDVAN TURAN'IN
TBMM 7/30579 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Mersin-Silifke yolu üzerinde Narlıkuyu Mahallesi yakınlarında bulunan Cennet-Cehennem çökükleri, yıllık ortalama 60-70 bin kişi tarafından ziyaret edilmektedir. Doğal yollardan oluşan bu iki büyük çukur; obruk, mağara ve çökük gibi isimlerle de anılmaktadır.

Cennet ve Cehennem Mağaraları için 2018'de bir proje başlatıldı. Proje kapsamında dönemin Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan, Doğu Akdeniz'in önemli turizm merkezi "Cennet-Cehennem obruklarına 10 milyon harcanarak "modernize" edeceğini duyurmuştu.

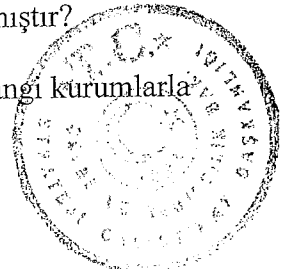
Elvan, Kalkınma Bakanlığının 2017 yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında, antik dönemden kalan obruklara yönelik proje hazırlandığını ifade ederek, "Cennet-Cehennem, birçok insanın ziyaret ettiği bir turizm bölgesi. Burada da çok ciddi eksiklikler var. Obruklara iniş çıkış çok zordu. Buraya bir asansör ve seyir terası yapıyoruz. Aşağı yukarı 10 milyon liralık bir proje geliştirdik... orayı daha da zenginleştiriyoruz, görkemli hale getiriyoruz." diye konuşmuştu.

Geçtiğimiz günlerde Çukurova Kalkınma Ajansı'nın desteğiyle başlayan çalışmalar sona erdi. 462 basamakla inilen doğa harikası "Cennet" obruğuna artık asansör ile inilip çıkılacak. 75 metre derinlikteki "Cennet" olarak adlandırılan obruğa asansör; 130 metre derinlikteki "Cehennem" isimli alana da cam seyir terası yapıldı.

Ancak Mersinliler ve uzmanlar projeye tepki göstererek, doğal yollarla oluşmuş, tarihi ve turistik mağaraya merdivenle inilmesi gerektiğini, asansör yapılarak mağaranın anlamının bozulduğunu ve doğaya müdahale edildiği yönünde görüş bildirmektedir.

Bunun yanında Mersin İli, Silifke İlçesi, Hasanlaliler Mahallesinde bulunan Cennet-Cehennem Örenyeri ve Astım Mağarası 1. derece arkeolojik ve doğal sit alanı ve 3. Derece arkeolojik sit alanıdır. Bu bağlamda;

1. Toplamda 10 milyon lira olan Cennet ve Cehennem projesinde asansör ve seyir terası haricinde başka hangi alanlarda harcama yapılmıştır?
2. Cennet ve Cehennem obruklarına yapılan asansörün maliyeti ne kadardır?
3. Cennet ve Cehennem obrukları projesi için ihale süreci nasıl işlemiştir? İhale ne zaman hangi şirketlerin katılımıyla gerçekleşmiştir? İhaleyi hangi şirket hangi şartlarla kazanmıştır?
4. Proje yapılırken obrukların tarihi ve doğal dokusunun korunması amacıyla hangi kurumlarla iş birliği yapılmıştır?

5. Hangi kurum ve kurullar projenin onaylanmasına izin vermiştir? Bu izinler nelerdir?
6. Tarihi Cennet ve Cehennem obrukları üzerine asansör dikilerek doğal yapının bozulması karşısında Bakanlığınız herhangi bir inceleme yapacak mıdır? Yapılacaksa bu çalışmalar nelerdir?
7. Mersin'de gerçekleştirilen turizm projelerinde Mersinlilerin görüşlerine dair bir kamuoyu araştırmanız var mıdır? Varsa araştırmanın sonuçları nelerdir? Böyle bir araştırma yoksa Mersinlilerin görüşlerine başvurulmamasının sebebi nedir?
8. İnsan yaşamını kolaylaştıracağı iddiasıyla yapılan Cennet ve Cehennem projesinin doğal yaşamın bütünlüğünü bozacağı ortadayken projenin yapılmasının nedenleri nelerdir?

CEVAPLAR:

Soru önergesiyle ilgili olarak gerekli incelemeler yapılmış olup, Cennet-Cehennem Obruklarının bulunduğu alanın herhangi bir Özel Çevre Koruma Bölgesi içinde olmadığı tespit edilmiştir.

Ancak, Astım Mağarası ve Cennet-Cehennem Obrukları 1.derece doğal sit alanında bulunmaktadır ve söz konusu alan "Adana, Hatay, Mersin, Kahramanmaraş, Osmaniye, Gaziantep ve Kilis İlleri Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi" kapsamında değerlendirilmiş olup, tescil işlemlerine ilişkin idari süreç devam etmektedir.

2017 yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı çerçevesinde Çukurova Kalkınma Ajansı destekli yaptırılan Cennet Cehennem Örenyeri Çevre Düzenlemesi, Meryem Ana Kilisesi ve Zeus Tapınağı Restorasyonu işi ihalesi Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğinin 24. maddesi Belli İstekliler Arası İhale Usulüne göre 18.01.2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. 7 (yedi) adet firma teklif vermiş olup, ekonomik açıdan en düşük teklifi veren firma Hera Rest. İnş. Taah. Ve Tic. Ltd. Şti. ile 05.02.2018 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Söz konusu iş 25.12.2019 tarihi itibarı ile tamamlanmıştır.

Proje yapılırken obrukların tarihi ve doğal dokusunun korunması amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı, Adana Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü ve Çukurova Kalkınma Ajansı ile işbirliği yapılmıştır. Proje hazırlama aşamalarında ve uygulama sırasında obrukların tarihi ve doğal dokusunun korunması amacıyla, gerekli proje onaylarının alınması için Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü ve Adana Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu ile işbirliği yapılmıştır.

Doğal yapının bozulmaması için azami dikkat ve özen gösterilerek hazırlanan proje, Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunca onaylanmıştır. Mersin'de gerçekleştirilen turizm projelerinde Mersinlilerin görüşlerine dair yerli ve yabancı turistlerin ziyaret ettiği yerlerde ziyaretçi dilek ve şikâyetleri ilgili müze personeli tarafından alınmakta, zaman zaman da anketler yapılmaktadır.

Cennet Obruğunda yer alan 452 adet antik merdiven basamaklarını iniş ve çıkışlarda gelen ziyaretçilerin zorluk yaşadığı, acil durumlarda alt katta kalan ziyaretçilere gerekli müdahalenin zamanında yapılamadığı, engelli ziyaretçilerin Cennet Obruğu'nun içini görme imkânının olmadığı tespit edilmiş, aynı zamanda bu hususlara yönelik ilgili Müze Müdürlüğüne gelen ziyaretçilerden yoğun taleplerde bulunulmuştur.

Bu istekler doğrultusunda alanda asansör yapılması ihtiyacı oluşmuş ve bunun için asansör uygulaması öncesi Cennet Obruğunda en uygun yerin bulunmasına yönelik uzman ekiplerce fizibilite çalışmaları (zemin sondajı, jeoradar, jeolojik inceleme, statik raporlama v.b.) yapılarak, çalışmalar sonucu elde edilen projelere bağlı kalınarak, doğal ve tarihi dokuya en az zararı verecek nitelikte ve Cennet Obruğunun içini en iyi algılayacak bir noktada asansör imalatının yapılması uygun görülmüştür. Aynı zamanda fizibilite çalışması esnasında diğer ülkelerde yapılmış olan benzer asansör uygulamaları da incelenmiştir.

Ayrıca, Cennet Obruğu içinde yer alan 452 adet antik basamağın restorasyonu yapılmış, ziyaretçilerin konfor ve güvenliği için merdiven kenarına korkuluklar ile yer yer dinlenme alanları oluşturulmuştur. Mağaranın iç kısımlarında nemin yoğun olduğu bölgelerde ziyaretçilerin kaymasını engellemek için taş basamakların üstü güvenlik filesi ile kaplanmıştır. Bu yapılan imalatlar neticesinde gelen ziyaretçilerden isteyenler antik merdiven basamaklarını kullanarak güvenli bir şekilde Cennet Obruğuna inip çıkabileceklerdir.

Cehennem Obruğunda mevcut halde atıl durumda bulunan metal balkonun kullanışsız olduğu, statik açıdan risk taşıdığı ve yerinde uzman ekiplerce yapılan incelemelerde Cehennem Obruğunun bu balkonun altına doğru uzadığından zemin dayanımının yetersiz olduğu görülmüştür. Bu hususlara bağlı olarak Cehennem Obruğunun üzerine gelen ziyaretçilerin güvenli bir şekilde alanı izleyebilmesi için daha geniş bir seyir terasına ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda uygulama öncesi fizibilite çalışmaları (zemin sondajı, jeoradar, jeolojik inceleme, statik raporlama v.b.) yapılarak, bu çalışmalar sonucunda elde edilen projelere bağlı kalınarak, Cehennem Obruğunun üst katında zeminin en uygun olduğu bölgede, obruk sınırının takriben 10 metre gerisinden başlayarak çelik konstrüksiyon ile kurulu cam seyir terası yapılmıştır.

Dünyanın birçok örenyerinde bu tür projelerin olduğu da düşünülerek gerekli onaylar da alınarak ören yerindeki mevcut dokuya zarar vermeksizin proje tamamlanmıştır.

